

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Beregi Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság - mint a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség jogutóda - alperes ellen fogyasztóvédelmi bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Veszprém Megyei Bíróság 2006. október 20. napján kelt 6.K.21.092/2005/15. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Veszprém Megyei Bíróság 6.K.21.092/2005/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesi autószervez 2002. december 14-én egy Renault Thalia típusú gépjárművet értékesített Sz. J-nek.

A fogyasztó megrendelésére a gépjárművön három alkalommal végeztek javítási munkálatokat, mindhárom alkalommal az üzemanyag-befecskendező rendszer alkatrészének cseréjére volt szükség.

A javítást a felperes 2004. június 14-én és november 9-én új alkatrész cseréjével végezte el, 2005. február 28-án pedig használt alkatrész beépítésével.

A fogyasztói kifogásokról jegyzőkönyvet nem vettek fel, az első két javításról számlát, munka-megrendelőt és ellenőrzési lapot készítettek, a harmadik alkalommal munkalapot állítottak ki.

Sz. J. a Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségénél 2005. március 9-én tett bejelentést, sérelmezve, hogy a felperes telephelyén vásárolt gépkocsijába a harmadik,

jótállás keretében történt javításhoz nem új alkatrészt építettek be, és egyik javításhoz sem kapott semmiféle dokumentumot.

Az első fokú hatóság a bejelentés alapján helyszíni vizsgálatot végzett, melynek eredményeként a 2005. április 14. napján kelt 06-552-1/2005. számú határozatában a felperest 200.000 Ft fogyasztóvédelmi bírsággal sújtotta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes, a 2005. május 30. napján kelt HAJ-1175-2/2005. számú másodfokú határozatával, az első fokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a határozatok felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

A keresetlevélben foglaltak alapján az alperes határozatát saját hatáskörben visszavonta, és az első fokú határozatot a 2006. április 14. napján kelt HAJ-513-2/2006. számú határozatával megváltoztatta, a fogyasztóvédelmi bírság összegét 150.000 Ft-ban állapította meg.

A határozat indokolásában rámutatott, hogy a tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező jótállásról szóló 151/2003. /IX. 22./ Kormányrendelet 2003. november 21-én lépett hatályba, a panaszos a gépjárművet 2002. december 14-én vásárolta.

A vásárláskor az egyes tartós használatra rendelt termékek jótállási kötelezettségéről szóló 117/1991. /IX. 10./ Kormányrendelet volt hatályban, amelynek 1. § /4/ bekezdése és mellékleti részletezése értelmében a személygépkocsira egyéb kötelező jótállás vonatkozik.

A gépkocsi javítására tehát mindhárom alkalommal jótállási időn túl, de a három éves szavatossági időn belül került sor.

A Kormányrendelet szabályai a felperes esetében tehát nem alkalmazhatóak, jogsértés erre hivatkozva a felperes terhére nem állapítható meg; erre tekintettel az alperes mérsékelte a fogyasztóvédelmi bírság összegét.

A felperes keresetét fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy a közigazgatási határozatok a tényállást hiányosan állapították meg, ezért jogi következtetések is tévesek. Előadta, hogy a tényálláshoz tartozik - és erről egyik határozat sem tesz említést -, hogy a panaszos mindhárom bejelentése a porlasztás meghibásodására vonatkozott. A javítás során észlelték, hogy a meghibásodást rossz minőségű gázolaj okozta, második alkalommal észlelték azt is, hogy a gépkocsinál szakszerűtlen beavatkozás történt.

E tények a szavatosság és jótállás megszűnését vonják maguk után, azonban - méltányosságból - a meghibásodott alkatrészt háromszor is kicserélték.

A felperes érvelése szerint a panaszos bejelentése nem a szerviz ellen, hanem az importőr ellen történt a harmadik eset miatt,

amikor az elzárkózott az új alkatrész beépítésétől, és csak használt alkatrészt biztosított.

Álláspontja szerint a fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igények intézéséről szóló 49/2003. /VII. 30./ GKM rendelet /a továbbiakban: R./ előírásait nem szegték meg, azokat a bejelentés során sem kellett alkalmazniuk; az 1. § alapján ugyanis az R. szabályai szerint a fogyasztói szerződés hibás teljesítés miatt, vagy jogszabályon alapuló jótállás keretében érvényesített kifogás intézése során alkalmazandó. Hibás teljesítés azonban nem merült fel, a bejelentések az egy éves jótállási időn túl történtek.

A felperes állította, hogy a javításról készült munkalap lényegében tartalmazza a jogszabályban előírt adatokat, ezért az a minőségi kifogás dokumentálásával kapcsolatban jegyzőkönyvnek minősül, azt a bejelentő részére át is adták; nem terheli tehát e körben sem mulasztás a szervizt.

Kifogásolta a felperes, hogy a bírság összegének meghatározása során az alperes megszegte a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény /a továbbiakban: Fgytv./ 48. § /2/ bekezdésében meghatározott, a mérlegelésre vonatkozó szabályokat.

Megítélése szerint a sérelem súlyának körében értékelni kellett volna, hogy itt csupán formai szabálysértés történt, a jegyzőkönyv helyett munkalapot állítottak ki; ez az érdemi ügyintézkedést nem befolyásolta, fogyasztói érdeksérelem nem történt, csak maga a bejelentő sérelmezte ezen tényt.

A jogsértéssel elért előnyt - mint mérlegelési szempontot - a hatóságok nem is említették, ez pedig az ügyben kiemelt tényező, hiszen a szerviz mindhárom alkalommal segített az ügyfélnek, az ő magatartásából eredő hibát orvosolta, a meghibásodott alkatrészt kicserélte, vagyis előnye az eljárásból egyáltalán nem származott, az ügyfélre nézve volt kedvező az eljárás; ezt a tényt enyhítő körülményként mindenképpen értékelni kellett volna.

A megyei bíróság a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indokolásában az R. 1., 2. és 3. § /1/ bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy a javításokról készült munkalapra vonatkozó felperesi érvelés nem fogadható el, a munkalap sem alakiságát, sem tartalmát tekintve nem minősíthető jegyzőkönyvnek, annak kiállítását nyilvánvalóan a javításra vonatkozó általános, vagy belső szabályok írják elő, a jegyzőkönyv felvételéről, az igények intézéséről szóló jogszabály rendelkezik.

Ez utóbbi nem ad lehetőséget arra, hogy a kifogás rögzítése más módon történjék, és nyilvánvalóan más az igény érvényesítésére vonatkozó előírás, és más a műszaki javítási folyamatról készült munkalap.

Az Fgytv. 48. § /1/ és /2/ bekezdésének ismertetését követően megállapította a megyei bíróság, hogy az alperes az eset összes körülményét mérlegelte, ez következik a másodfokú határozat indokolásának tartalmából.

A több alkalommal elkövetett jogsértés - az általános gyakorlat szerint - súlyosbító körülményként értékelhető, és a jogsértés súlya is meghatározó. Nincs jelentősége annak, hogy a jegyzőkönyv felvétele milyen okból maradt el, tény, hogy ez három alkalommal mulasztást jelent a felperes esetében.

Egyetértett a megyei bíróság az alperes azon megállapításával is, hogy e jogsértés jelentős súlyúnak minősül abból a szempontból, hogy a fogyasztói kifogások jogszabályi előírásoknak megfelelő ügyintézéséhez kiemelt fogyasztói érdek fűződik.

Megjegyezte a megyei bíróság, hogy amennyiben a felperes a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt volna el és a jegyzőkönyvet valamennyi alkalommal az előírt tartalommal felveszi, az ehhez kapcsolódó szükséges eljárást lefolytatja, akkor a panaszok megalapozatlanságát igazolni tudná.

A felperes azon szándéka, hogy az ügyfél számára kedvező eljárást alkalmazzon, a jogszabályi előírások megsértésének jogkövetkezménye alól nem ad felmentést.

A megyei bíróság megállapítása szerint az alperesi mérlegelés teljes körű és okszerű volt, ezért a felülmérlegelésre a bíróság nem látott lehetőséget.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak megváltoztatását kérte és a keresetében foglaltakat fenntartotta, másodsorban a bírságkiszabás mellőzését, vagy a bírság összegének jelentős csökkentését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti az R. 1. §-át és 3. § /1/ bekezdését.

Kifejtette, hogy - a megyei bíróság álláspontjával ellentétben - az R. nem arra kötelezi a forgalmazót, hogy a fogyasztói szerződéssel kapcsolatban érvényesített minden kifogás intézése során a jogszabály által meghatározott tartalmú jegyzőkönyvet vegyen fel. Arra kötelezi, hogy két esetben - konkrétan a hibás teljesítés miatt, illetve a jogszabályon alapuló jótállás keretében érvényesített kifogások során - vegyen fel meghatározott tartalmú jegyzőkönyvet.

A perbeli esetben a fogyasztó egyértelműen nem a fogyasztói szerződésből eredő hibás teljesítés miatt fordult javításért az alpereshez, hanem azt kérte, hogy jótállás keretében cseréljék ki a meghibásodott porlasztót.

A gépkocsi vásárlásakor hatályos 117/1991. /IX. 10./ Kormányrendelet 1. § /4/ bekezdése alapján 12 hónap kötelező jótállással rendelkezett, amely egyik bejelentés időpontjában sem állt fenn.

A gépkocsi javítására mindhárom alkalommal a jótállási időn túl, de a 3 éves szavatossági időn belül került sor; ezért szállította le az alperes a bírság összegét.

Mivel hibás teljesítésből származó kifogás nem érkezett, a kötelező jótállás jogszabályi időtartama pedig eltelt, így jogszabálysértően állapította meg az alperes és a megyei bíróság is, hogy a felperes elmulasztotta az R. 3. § /1/ bekezdésében előírt kötelezettségét, és ezért jogellenesen alkalmazott fogyasztóvédelmi bírságot.

Az Fgytv. 48. § sérelmére hivatkozással kifejtette a felperes a felülvizsgálati kérelemben, hogy az alperes az eset összes körülményét nem vonta mérlegelése körébe. A lényeges körülmények közül csak két körülményt értékelte /jogsértő magatartás ismétlése, fogyasztói érdeksérelem súlya/; ugyanakkor elmulasztotta vizsgálni, hogy az érdeksérelem - amennyiben fennállt - csak szűk körben /egy fogyasztónál egy ügyben/ valósult meg, és a jogsértéssel a felperes előnyt egyáltalán nem ért el.

Kifogásolta, hogy az alperes kizárólag súlyosbító körülményeket mérlegelt, nem vizsgálta az esetleg meglevő enyhítő körülményeket, pl. azt, hogy a felperes az importőrrel való megegyezése után kétszer új, egyszer pedig használt alkatrészt épített be térítésmentesen a fogyasztó gépkocsijába. Tény az is, hogy a felperesnek fogyasztóvédelmi ügye eddig nem volt, amit szintén elmulasztott vizsgálni a hatóság; így mérlegelési tevékenysége szűk körű és egyoldalú volt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le.

A felperes és a fogyasztó között keletkezett szavatossági, jótállási alapú javítás ügyére az R. szabályozása vonatkozott, annak hatálya alá tartozott.

Az R. 3. § /1/ bekezdése értelmében a forgalmazó a fogyasztó kifogásáról jegyzőkönyvet köteles felvenni.

Tévesen hivatkozott arra a felperes, hogy a jegyzőkönyv-felvételi kötelezettség csak két esetben terheli: hibás teljesítés miatt, vagy a jótállás keretében érvényesített kifogás esetében. Ezzel szemben az R. címe: „A fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igények intézéséről”.

Az R. 1. §-a ezzel összhangban akként rendelkezik, hogy a fogyasztói szerződés hibás teljesítése miatt, vagy a jogszabályon alapuló jótállás keretében érvényesített kifogás intézése során e rendelet szabályai szerint kell eljárni.

A perbeli esetben a fogyasztói szerződés keretében érvényesített igényről, ezzel kapcsolatos kifogásról volt szó, és erre az esetre írja elő az R. 3. § /1/ bekezdése a forgalmazó kötelezettségeként a jegyzőkönyv felvételét meghatározott tartalommal.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a jegyzőkönyv felvételének kötelezettsége tehát nem a meghibásodás okától, és nem a forgalmazó szubjektív szakmai megítélésétől vagy válaszától függ, hanem az a jogalkotó objektív elvárása a fogyasztói igény érvényesítése, tehát a bejelentés esetén; így ezen jogszabályi kötelezettség teljesítése különböző indokokkal nem kerülhető meg.

Miután az alperesi vizsgálat feltárta, hogy a felperes az R. 3. § /1/ bekezdéséből eredő kötelezettségét mindhárom alkalommal elmulasztotta, ezért a fogyasztóvédelmi hatóság jogszerűen kérte számon a mulasztását, és alkalmazott emiatt fogyasztóvédelmi bírságot a felperessel szemben.

Tekintettel arra, hogy a felperesi társaság jogszabálysértő módon járt el, a szankcionálás jogalapja fennállt.

A bírság összegszerűségét vitató felperesi érveléssel szemben - a Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint - a jogerős ítélet megalapozottan és jogszerűen foglalt állást ezen kérdésben is.

Az Fgytv. 48. § /2/ bekezdése a bírság összegének meghatározása során az eset összes körülményének mérlegelését teszi kötelezővé, a törvényi felsorolásban megjelölt keretszempontok figyelembevétel, a konkrét ügyben megállapított körülmények mérlegelése útján.

A felperes által a felülvizsgálati kérelemben említett körülmények közül azon tényt, hogy az adott jogsértés csak egy fogyasztót érintett, a hatóság nem vehette kiemelt mérlegelési szempontként figyelembe, hiszen a hatósági eljárás egyetlen fogyasztói panasz alapján indult; ezért pl. fel sem merülhetett a halmozott jogsértés megvalósításának feltétele.

Úgy szintén nem mérlegelhette a fogyasztóvédelmi hatóság a bírságösszeg meghatározásakor azon körülményt sem, hogy hányszor, és milyen alkatrészt épített be a felperes a panaszos autójába, térítésmentesen.

A bírság kiszabása ugyanis amiatt történt, hogy a felperes három alkalommal elmulasztotta a jegyzőkönyv felvételének kötelezettségét, nem pedig azért, hogy hogyan, és milyen feltételekkel javította meg a gépkocsit.

A fogyasztóvédelmi hatóság a felperesi társaság javára nem értékelhette a korábbi jogkövető magatartást sem, mert a jegyzőkönyv-felvételi kötelezettség elmulasztása bizonyítást nyert,

és ezen kifogásolt helytelen gyakorlat nem válhat jogszerűvé azáltal, hogy a fogyasztóvédelmi hatósághoz korábban még nem tettek erre irányuló panaszbejelentést.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint helyesen rögzítette azt a megyei bíróság jogerős ítéletének indokolásában, hogy az alperesi hatóság mérlegelési tevékenysége jogszerű volt. Az alperes határozatának indokolásában számot adott a mérlegelés szempontjairól, így a szankció alperes által mérlegelési jogkörében meghatározott összege nem volt jogszabálysértőnek tekinthető.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2007. október 24.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő